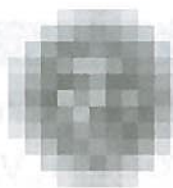

Jak seznámit děti s ochranou soukromí a osobních údajů

X. ročník soutěže pro děti a mládež
„Moje soukromí! Nekoukat, nešťourat!“

PhDr. David Pavlát, tiskový mluvčí Úřadu pro ochranu osobních údajů

úřad pro ochranu osobních údajů
the office for personal data protection

Virtuálním světem se dnes děti a mládež pohybují s lehkostí a samozřejmostí, která až zaráží. Adaptace na toto prostředí a uživatelské dovednosti nejsou nicméně podle mého názoru s dostatečnou péčí vyvažovány nedílnou součástí problematiky informačních technologií, tedy obeznameností s možnými dopady do jejich reálných životů.

Nevěřit každé informaci, na kterou na internetu narazíte. Nedomlouvat si schůzku s někým, koho znáte jen z online komunikace. Dát si pozor na zveřejňování informací o místech, kde se pravidelně pohybujete, nebo o tom, kdy budete s rodinou na dovolené. Pamatovat na to, že jednou na internetu a sociálních sítích zveřejněné informace už nikdy nebudete mít zcela pod kontrolou. To jsou některé příklady toho, na co by měl být v zájmu dětí kladen nemenší důraz než na technické ovládání počítače a webkamery, využívání nejrůznějších aplikací a podobně. A z osvětové činnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů, při níž mám možnost setkávat se i s učiteli, vyplývá, že v některých případech, nikoliv ve všech, tomu tak v rámci výuky informačních technologií nebo mediální výuky je.

Hravá a dětem přizpůsobená forma seznamování s problematikou ochrany soukromí a osobních údajů je jednou z možností, jak žáky školou povinné, ale i ty předškolní na rizika virtuálního světa upozornit. Proto Úřad pro ochranu osobních údajů vyhlásil v letošním roce další, již jubilejní X. ročník soutěže pro děti a mládež „Moje soukromí! Nekoukat, nešťourat!“. Tentokrát měly děti zapojit svou fantazii a formou povídky, úvahy, scénáře nebo natočené scénky ukázat, jak by podle nich

vypadal svět bez soukromí, kdy by neexistovalo žádné tajemství a kdy by si nic ze svého života nemohly nechat jen pro sebe. Jak by takový svět fungoval? Byl by lepší, nebo horší, než je náš současný svět a jak by mohl vzniknout? Ti, kteří raději kreslí, malují nebo vytvářejí grafiku, mohli ztvárnit, jak si představují nejbezpečnější místo pro uchování osobních údajů.

Před prázdninami jsme pak přivítali vítěze jednotlivých kategorií, kteří přišli v doprovodu svých učitelů nebo rodičů. Nejlepší příspěvky z konkurence téměř dvou set zaslaných vybrala odborná porota ve složení Mgr. Helena Kačerová (Český rozhlas), Mgr. Roman Giebisch, Ph.D., (Svaz knihovníků a informačních pracovníků), Mgr. Naděžda Eretová (Řízení školy) a pracovníci tiskového oddělení Úřadu pro ochranu osobních údajů. Ocenění a diplomy převzaly děti z rukou předsedkyně Úřadu JUDr. Ivany Janů a navštívily specializované pracoviště Úřadu. V odpoledních hodinách na vítěze čekala ve spolupráci s partnery soutěže také prohlídka historických prostor Národní knihovny a měli možnost nahlédnout do zákulisí Českého rozhlasu.

Osmadvacátý leden je v Evropě ale i v mnoha zemích po celém světě připomínán jako **Den ochrany osobních**

Helena Stamenkovičová, 16 let, ZŠ Jeseniova, Praha

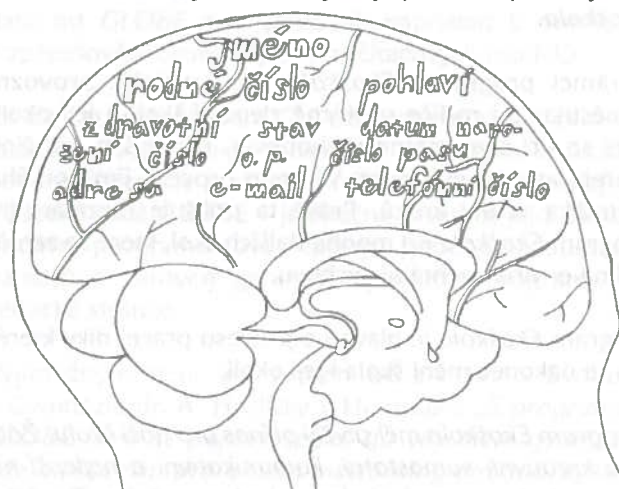
údajů. Právě v tento den v roce 1981 bylo umožněno jednotlivým státům přistoupit k **Úmluvě o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat**, prvnímu ucelenému evropskému dokumentu na toto téma, který je pro přistoupivší státy závazný. Česká republika ji ratifikovala v roce 2001. Smyslem 28. ledna je upozornit každého na hrozby, které s podceňováním ochrany soukromí a osobních údajů souvisejí, a jejich důsledky, ať už jde o finanční ztráty, psychické újmy, ale bohužel – což je o to závažnější právě u dětí a mládeže, navíc pokud nejsou s těmito nástrahami ať už jakýmkoli způsobem obeznámeny –, i újmy nejvyšší.

Jisté je, že jubilejní X. ročník soutěže pro děti a mládež „Moje soukromí! Nekoukat, neštourat!“ nebyl ročníkem posledním, a už nyní, jako každým rokem, přemýšlíme nad stále se obměňujícím zadáním pro příští vyhlášení. Pokud Vás, ředitele nebo členy vedení škol, tato osvětová aktivita Úřadu pro ochranu osobních údajů zaujala, bude nám potěšením, pokud o ní řeknete také učitelům a vychovatelům ve školních družinách. Zapojit se mohou jednotlivci i dětské kolektivy. Nově vybraná témata opět rozdělíme podle věkových kategorií, a to 7–13 let a 14–18 let. Stačí v Den ochrany osobních údajů (28. ledna) sledovat webové stránky Úřadu pro ochranu osobních údajů www.uouu.cz, kde se v rubrice *Pro mládež* dozvíte zadání soutěže a všechny podrobnosti.

Poděkování za účast v letošním ročníku soutěže patří v první řadě všem soutěžícím, ale také učitelům, kteří v některých případech doplnili vyhlášení soutěže vlastním doprovodným programem, někde vytvořili vlastní školní webové stránky nebo prezentace k ochraně soukromí

zejména na internetu a podobně. Rád doplňuji, že odborná porota letos v rámci soutěže udělila zvláštní uznání za dlouhodobou práci s dětmi v rámci soutěže ZŠ a MŠ Ludgeřovice.

Po deseti letech pořádání soutěže, která je mimochodem nejdéle trvající souvislou aktivitou tohoto druhu i v rámci Evropy, a fakticky tedy vůbec, je již možné hovořit o tom, že se děti a mládež z prvních ročníků dostávají do dospělého života a do pracovního procesu, kde se s problematikou ochrany osobních údajů budou chtít nechtět setkávat. Stávají se zaměstnanci, zákazníci, někteří možná manažery, kteří přicházejí do styku s osobními údaji jiných. Myšlenka, že měli možnost seznámit se s tím, že ochrana osobních údajů má svá pravidla a že jim to v běžném životě také vytane na mysl, je pro mne potěšující.

Marek Bill, 12 let, ZŠ Křižná, Valašské Meziříčí